

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра соціальної роботи, педагогіки, логопедії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Котляр Ю.В.

« 2 » вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ЛОГОПЕДІВ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ
ОСВІТИ**

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Розробник

Берегова М.І.

Завідувач кафедри розробника

Савінова Н.В.

Гарант освітньої програми

Савінова Н.В.

В.о. директора ННМІ

Кузнецова О.А.

Начальник НМВ

Шкірчак С.І.

Миколаїв – 2024 рік

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Практична підготовка логопедів до роботи в умовах інклюзії	
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка	
Спеціальність	016 Спеціальна освіта	
Спеціалізація (якщо є)	016.01 Логопедія	
Освітня програма	Логопедія та психокорекційний супровід	
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна	
Курс навчання	V	
Навчальний рік	2024-2025	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	2	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	5 кредитів / 150 годин	
Структура курсу: лекції семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	18 год. лекцій	6 год. лекцій
	36 год. семінарські заняття	12 год. семінарські заняття
	96 год. сам.роботи	132 год. сам.роботи
% аудиторного навантаження	36 %	12 %
Мова викладання	українська	
Форма підсумкового контролю	залік	

Розділ 2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

2.1. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Метою навчальної дисципліни «Практична підготовка логопедів до роботи в умовах інклюзії» є засвоєння практико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивної освіти.

Завдання (навчальні цілі) дисципліни - сформувати усвідомлене розуміння основних положень інклюзивної освіти; о виробити навички командної роботи при навчанні та вихованні дітей з особливими потребами; о забезпечити досконале володіння стратегіями взаємодії з батьками дітей з особливими потребами; о сформувати навички диференційованого викладання та оцінювання; о виробити усвідомлення необхідності зростання педагогічної майстерності

Міждисциплінарні зв'язки. Курс органічно пов'язаний з іншими спеціалізованими курсами, серед яких «Індивідуалізація та диференціація в організації логопедичної та психокорекційної допомоги дітям з ООП», «Диференціальна логодіагностика та диференційована логокорекція» тощо.

2.2. Очікувані результати навчання.

Вимоги до знань та вмінь студента у результаті вивчення дисципліни:

Студенти повинні знати:

- загальнотеоретичні положення та методи інклюзивної освіти,
- основні наукові поняття і пов'язані з ними закономірності;
- стратегії взаємодії з батьками дітей з особливими потребами

Студенти зобов'язані вміти:

- Застосовувати отримані знання в галузі спеціальної та інклюзивної освіти при вирішенні навчально-виховних та науково-методичних завдань з урахуванням вікових та індивідуально-типологічних відмінностей учнів, соціально-психологічних особливостей учнівських груп та конкретних психолого-педагогічних ситуацій;
- Сприяти соціальній адаптації дітей з порушеннями психофізичного розвитку; готувати їх до суспільної та виробничої діяльності;
- Організовувати колектив дітей з порушеннями психофізичного розвитку та інтегрований колектив;
- Здійснювати педагогічний супровід дітей з особливостями психофізичного розвитку;

Розроблена програма відповідає освітній програмі та орієнтована на **формування компетентностей:**

Фахові компетентності спеціальності (ФК)	СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності. СК-5. Здатність реалізовувати ефективні освітньо-корекційні технології в роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, порушеннями мовленнєвої діяльності, доцільно обирати методичне, інформаційно-комунікаційне та комп'ютерне забезпечення. СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації. СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їх сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб. СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній
---	--

	фаховій діяльності. СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Відповідно до освітньої програми очікувані **результати навчання** включають вміння:

ПРН2.	Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної освіти та інклюзивного навчання, логопедії
ПРН5.	Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів
ПРН7.	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом
ПРН8.	Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного й мовленнєвого розвитку, діагностико-консультативну діяльність
ПРН9.	Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо
ПРН12.	Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами, порушеннями мовленнєвого розвитку
ПРН17.	Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

3.1 Денна форма навчання

№	Теми	Лекції	Практичні (семін-кі)	Сам. робота
1.	Тема 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою: генезис, понятійно-термінологічні визначення та основні принципи.	2	4	14
2.	Тема 2. Нормативно-правова база організації	2	4	14

	інклюзивного навчання			
3.	Тема 3. Психолого-педагогічний супровід дітей в умовах інклюзивного навчання	2	6	14
4.	Тема 4 Принципи побудови індивідуальних програм психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП в умовах інклюзії	2	6	14
5.	Тема 5. Технології корекційно-розвивальної роботи в умовах інклюзивного освітнього простору.	4	6	14
6.	Тема 6. Команда супроводу: практика роботи	4	6	14
7.	Тема 7. Принципи та методика роботи логопеда в умовах інклюзії	2	4	12
Всього за курсом 120 годин		18	36	96

Розділ 4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

4.1.1. План лекцій для денної форми навчання

№ лекції / кількість годин	Тема лекції	Ключові питання, які розглядаються
Лекція 1 / 2 години	Тема 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою: генезис, понятійно-термінологічні визначення та основні принципи.	Проблема інвалідності та її основні аспекти. Інклюзивне суспільство (ізоляція, інклюзія, інтеграція, освіта). Переваги і недоліки інклюзивної освіти. Історичне підґрунтя інклюзивної освіти. Історія спеціальної освіти та інклюзії. Основні принципи інклюзивної освіти. Існуючі стереотипи щодо осіб з інвалідністю
Лекція 2 / 2 години	Тема 2. Нормативно-правова база організації інклюзивного навчання	Курикулум (навчально-методичне забезпечення інклюзивної освіти): визначення та складові. Державний стандарт для дітей з особливими освітніми потребами. Загальноосвітні, спеціальні та корекційно-розвивальні програми, їх адаптація та модифікація. Реалізація курикулуму в навчальному процесі. Індивідуальний навчальний план як складова курикулуму.
Лекція 3 / 2 години	Тема 3. Психолого-педагогічний супровід дітей в умовах інклюзивного навчання	Специфіка створення інклюзивного середовища в загальноосвітньому навчальному закладі Базові моделі інклюзивної освіти. Види адаптації дітей з особливими освітніми потребами Рівні підтримки. Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей з особливостями розвитку. Роль вчителя-дефектолога (корекційного педагога) в загальноосвітньому навчальному закладі. Оцінювання. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами початкової школи.
Лекція 4 / 2 години	Тема 4 Принципи побудови індивідуальних програм	Необхідність використання індивідуального плану у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. Розробка індивідуального навчального плану. Підготовка та вимоги до підписання ІНП. Співпраця з батьками при розробленні

	психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП в умовах інклюзії	та виконанні індивідуального навчального плану. Аналіз основних компонентів індивідуального навчального плану.
Лекція 5-6/ 4 години	Тема 5. Технології корекційно-розвивальної роботи в умовах інклюзивного освітнього простору.	Технології корекційно-розвивальної роботи в умовах інклюзивного освітнього простору. Особливості створення інклюзивного середовища в загальноосвітньому навчальному закладі. Характеристика основних категорій дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Види адаптації дітей з особливими освітніми потребами. Особливості індивідуалізації та диференціації процесу навчання молодших школярів з різними рівнем розвитку
Лекція 7-8 / 4 години	Тема 6. Команда супроводу: практика роботи	Склад команди супроводу. Принципи роботи команди супроводу. Роль керівника закладу у формуванні команди супроводу. Організація роботи команди супроводу
Лекція 9 / 2 години	Тема 7. Принципи та методика роботи логопеда в умовах інклюзії	Роль вчителя-логопеда в реалізації індивідуальної програми розвитку. Роль вчителя-логопеда в співпраці з вузькими спеціалістами. Документація вчителя-логопеда. Робота вчителя – логопеда в умовах інклюзивної освіти

4.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

4.2.1. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять для денної форми навчання

№ лекції / кількість годин	Тема практичних	Ключові питання, які розглядаються
Семінарське 1-2 / 4 години	Тема 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою: генезис, понятійно-термінологічні визначення та основні принципи.	Проблема інвалідності та її основні аспекти. Інклюзивне суспільство (ізоляція, інклюзія, інтеграція, освіта). Переваги і недоліки інклюзивної освіти. Історичне підґрунтя інклюзивної освіти. Історія спеціальної освіти та інклюзії. Основні принципи інклюзивної освіти. Існуючі стереотипи щодо осіб з інвалідністю
Семінарське 3-4 / 4 години	Тема 2. Нормативно-правова база організації інклюзивного навчання	Курикулум (навчально-методичне забезпечення інклюзивної освіти): визначення та складові. Державний стандарт для дітей з особливими освітніми потребами. Загальноосвітні, спеціальні та корекційно-розвивальні програми, їх адаптація та модифікація. Реалізація курикулуму в навчальному процесі. Індивідуальний навчальний план як складова курикулуму.
Семінарське 5-7 / 6 годин	Тема 3. Психолого-педагогічний супровід дітей в умовах	Специфіка створення інклюзивного середовища в загальноосвітньому навчальному закладі Базові моделі інклюзивної освіти. Види адаптації дітей з особливими освітніми потребами Рівні підтримки. Особливості психолого-педагогічного

	інклюзивного навчання		супроводу дітей з особливостями розвитку. Роль вчителя-дефектолога (корекційного педагога) в загальноосвітньому навчальному закладі. Оцінювання. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами початкової школи.
Семінарське 8-10/6 годин	Тема 4 Принципи побудови індивідуальних програм психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП в умовах інклюзії		Необхідність використання індивідуального плану у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. Розробка індивідуального навчального плану. Підготовка та вимоги до підписання ІНП. Співпраця з батьками при розробленні та виконанні індивідуального навчального плану. Аналіз основних компонентів індивідуального навчального плану.
Семінарське 11-13 / 6 годин	Тема 5. Технології корекційно-розвивальної роботи в умовах інклюзивного освітнього простору.		Технології корекційно-розвивальної роботи в умовах інклюзивного освітнього простору. Особливості створення інклюзивного середовища в загальноосвітньому навчальному закладі. Характеристика основних категорій дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Види адаптації дітей з особливими освітніми потребами. Особливості індивідуалізації та диференціації процесу навчання молодших школярів з різними рівнем розвитку
Семінарське 14-16 / 6 годин	Тема 6. Команда супроводу: практика роботи		Склад команди супроводу. Принципи роботи команди супроводу. Роль керівника закладу у формуванні команди супроводу. Організація роботи команди супроводу
Семінарське 17-18 / 4 години	Тема 7. Принципи та методика роботи логопеда в умовах інклюзії		Роль вчителя-логопеда в реалізації індивідуальної програми розвитку. Роль вчителя-логопеда в співпраці з вузькими спеціалістами. Документація вчителя-логопеда. Робота вчителя – логопеда в умовах інклюзивної освіти

4.3. Завдання для самостійної роботи

Виконання завдання для самостійної роботи студентів є обов'язковим всіма студентами, проте за узгодженням з викладачем може бути виконана інша робота (тези, статті з дисципліни).

4.3.1. Теми рефератів.

1. Історичне підґрунтя інклюзивної освіти
2. Аналіз документа «Порядок організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах про інклюзивне навчання».
3. Стихійне інтегрування дітей з порушеннями психофізичного розвитку як ознака системи демократичних процесів в освіті.
4. Роль батьків у впровадженні інклюзивної освіти.
5. Роль батьків у здобутті освіти дитини з особливими потребами.
6. Принципи побудови корекційного процесу та необхідність їх дотримання в навчанні та вихованні дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії.
7. Особливості організації й управління інклюзивним навчальним закладом.
8. Аналіз основних компонентів індивідуального навчального плану.
9. Психолого-педагогічні особливості критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів

з важкими вадами мовлення
10. Технологія портфоліо. Аналіз зарубіжного досвіду

Вимоги до написання рефератів:

Метою написання реферату служить більш глибоке розуміння теми. Крім того, коли ми працюємо над рефератом, у нас виробляються навички організованості та цілеспрямованості, що корисно не тільки в навчанні.

- Обрану тему можна перефразувати, звужити, розширити тощо.
- Окрім реферативного опису робота обов'язково(!!!) повинна містити виклад власних думок студента по обраній темі.
- Робота повинна мати логічну структуру (вступ, основну частину, висновки).
- При написанні основної частини, рекомендується відштовхуватися від визначень ключових понять теми. Наприклад, якщо вибрана тема «Виховання і самовиховання особистості», то ключовими тут будуть поняття «особистість», «виховання», «самовиховання».
- Використання не менше трьох літературних джерел серед яких повинні бути представлені не тільки підручники, але й наукові праці дослідницького характеру (статті, монографії);
- Обов'язкова наявність списку літератури;
- Обов'язкова наявність посилань (у квадратних дужках) на використані літературні джерела.
- У якості літературних джерел допускається використання статей або інших оригінальних наукових матеріалів, узятих з мережі Інтернет. Але не готові реферати, курсові, контрольні, тощо.
- Самостійність роботи – найголовніша обов'язкова вимога. Робота обов'язково проходить перевірку «на плагіат»; готові реферати, «викачані» з популярних студентських сайтів не приймаються.

Вимоги до оформлення письмової тематичної роботи:

- Мова – державна.
- Стиль – науковий.
- Послідовність – логічна.
- Формат сторінок – А4.
- Шрифт та розмір – Times New Roman, 14.
- Міжрядковий інтервал – полуторний.
- Обсяг реферату: 10-20 стор.
- Поля: ліве поле – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм.
- Простий план – 3-4 розділи.
- Список джерел – 10-15 найменувань.
- Заголовки розділів пишуться – ВЕЛИКИМИ літерами.
- Заголовки підрозділів пишуться – Маленькими літерами (крім першої).

4.3.2 Укладання словника

З метою кращого розуміння складних питань психологічної теорії та практики, глибшого проникнення в сутність тих чи інших соціально-психологічних проблем, знайти правильний вихід зі складних життєвих ситуацій пропонується укласти словник педагогічних термінів.

Вимоги до його укладання: тип словника – енциклопедично-довідковий (словникова стаття складається з двох частин – назви поняття і його означення (дефініції). Статті у словнику розміщуються в алфавітному порядку. Формат сторінки А4. Шрифт – Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал – 1,15. Поля: справа, зліва, зверху, знизу – 20 мм.

4.3.3. Неформальна освіта

Самостійне опрацювання курсів неформальної освіти – онлайн-курси (або окремі модулі курсів) на освітніх платформах **Prometeus, EdEra, Coursera**.

За результатами проходження програм неформальної освіти мають бути надані сертифікати, що засвідчують завершення курсу.

Зміст онлайн-курсу має відповідати змісту академічної дисципліни (або окремих тем).

Враховуватимуться ті онлайн-курси, які здобувач освіти пройшов під час навчання за відповідною освітньою програмою та які завершилися отриманням сертифікату (5 – 15 балів із урахуванням обсягу онлайн-курсу).

Рішення про зарахування кредитів і результатів навчання ухвалює кафедра

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Ноутбук з підключенням до мережі Інтернет та проектор.

4.5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) інтерактивний метод, пояснювально-ілюстративний, метод наукового порівняння, метод проектів у формі індивідуальних/групових навчальних проектів, частково-пошуковий метод, дослідницький метод.
- 2) вирішення творчих практичних завдань.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- 1) доповіді;
- 2) дискусійне обговорення проблемних питань;
- 3) рішення практичних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни може проводитися у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів на лекції щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі відкритих питань;
- 4) Індивідуальна робота передбачає виконання наукових робіт у вигляді рефератів
- 5) вирішення практичних завдань.

Структура екзаменаційного білету: три теоретичні питання.

Розділ 5. Підсумковий контроль

5.1. Питання для підготовки до заліку

- 1 Мета і завдання інклюзивної освіти осіб з особливими потребами
2. Різноманіття підходів до інтерпретації поняття «Інклюзивна освіта»
3. Міжнародні правові документи, що становлять нормативно-правові основи інклюзивної освіти
4. Документи, що регулюють інклюзивну освіту на території України
5. Розмежування понять «інтегрована освіта осіб з ООП» і «інклюзивна освіта осіб з ООП»
6. Принципи та методика підготовки вчителя до інтегрованого навчання дітей з обмеженими можливостями
7. Моделі освітньої інтеграції дітей шкільного віку з обмеженими можливостями здоров'я
8. Моделі освітньої інтеграції дітей дошкільного віку з обмеженими можливостями здоров'я
9. Етапи становлення системи спеціальної освіти в Україні
10. Концепція інтегрованої освіти осіб з обмеженими можливостями здоров'я
11. Експериментальні моделі інклюзивної освіти.
12. Сутність, функції і структура інклюзивного процесу навчання.
13. Корекційно-розвиваючі технології в системі навчання осіб з обмеженими можливостями здоров'я в умовах інклюзивного навчання
14. Умови, що забезпечують спеціальні освітні потреби дітей з ООП в умовах інклюзивного навчання.
15. Діагностико-консультативна робота з дітьми з ООП в умовах інклюзивного навчання.
16. Фізкультурно-оздоровча робота з дітьми з ООП в умовах інклюзивного навчання.

17. Виховничо-освітня робота з дітьми з ООП в умовах інклюзивного навчання.
18. Корекційно-розвиваюча робота з дітьми з ООП в умовах інклюзивного навчання.
19. Соціально-педагогічна робота з дітьми з ООП в умовах інклюзивного навчання.
20. Психолого-педагогічний супровід сімей учнів з ООП в умовах інклюзивного навчання.
21. Структура і зміст діяльності служби психолого-педагогічного супроводу в умовах інклюзивного навчання.
22. Тьюторства в інклюзивному освітньому просторі
23. Інклюзивної моделі дошкільної освіти дітей з ООП.
24. Інклюзивна і спеціальна освіта - проблеми та перспективи.
25. Принципи побудови індивідуальних програм психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП в умовах інклюзії.
26. Умови реалізації завдань інклюзивного навчання.
27. Чим відрізняються поняття «інтеграція» та «інклюзія»?
28. Розкрийте сутність основних складових інклюзії.
29. Назвіть причини, внаслідок яких впровадження інклюзії у школі може виявитися неефективним.
30. Перерахуйте складники успішного впровадження інклюзивної практики.
31. Якою має бути ефективна школа?
32. Охарактеризуйте роль педагога у впровадженні інклюзивної практики.

1.2. Зразок «нульового» варіанту іспитового/залікового білету

Чорноморський національний університет ім. Петра Могили Рівень вищої освіти – другий (магістерський)	
Навчальна дисципліна – Практична підготовка логопедів до роботи в умовах інклюзії	
БІЛЕТ	
1. Інклюзивна і спеціальна освіта - проблеми та перспективи. 2. Принципи побудови індивідуальних програм психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП в умовах інклюзії. 3. Умови реалізації завдань інклюзивного навчання	
<i>Білет затверджено на засіданні кафедри Соціальної роботи, управління і педагогіки Протокол № ____ від _____ 2024 року</i>	
Завідувач кафедри	Н.В. Савінова
Екзаменатор	М.І. Берегова

Розділ 6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

6.1. Система оцінювання роботи студентів

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань студентів на іспиті згідно розкладу сесії.

У відповідності до положення про систему рейтингової оцінки знань студентів при вивченні дисципліни застосовується наступна система оцінювання роботи студентів.

6.1.1. Денна форма навчання

І семестр			
№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1	Опитування та виступи на групових заняттях	18 x 3 = 54	Протягом семестру
2	Підготовка та захист реферату	6	Протягом семестру
3	Іспит	40	
	Всього	100	

6.1.2. Заочна форма навчання

І семестр			
№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1	Опитування та виступи на групових заняттях	4 x 10 = 40	Протягом семестру
2	Написання контрольної роботи у формі тесту (для студентів ЗФН)	20	Останнє лекційне / семінарське заняття
3	Іспит	40	Атестація
	Всього	100	

6.2. Критерії оцінювання

6.2.1. Опитування та виступи на групових заняттях – форма контролю, яка дозволяє оцінити вміння студентів самостійно опрацьовувати матеріал та викладати його, відповідати на запитання викладача та колег. Максимальна оцінка за відповідь на семінарському занятті – 3 бали. Критеріями для оцінювання виступають:

Оцінка 3 бали ставиться у випадку:

- студент вільно володіє, визначеними програмою, знаннями й уміннями;
- правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;
- висловлює власне ставлення до навчального матеріалу;
- відповідь чітка і завершена;
- мова добра.

Оцінка 2 бали ставиться в такому випадку:

- студент користується лише окремими знаннями й уміннями;
- порушує логіку викладу;
- відповідь недостатньо самостійна;
- аргументація слабка;
- є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках;
- мова спрощена.

Оцінка 0-1 бали ставиться в разі незнання більшої частини матеріалу, відсутності будь-якої логіки викладу, а саме:

- студент не володіє необхідними для здійснення завдання уміннями;
- головного фактичного матеріалу не знає.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.2.2. Написання контрольної роботи (тестові завдання).

Критеріями оцінювання виступають: правильна відповідь на одне тестове питання 1 бал (1х30=30).

6.2.3. Підготовка доповіді

Перелік доповідей подано у пункті 4.3.2. Доповідь повинна бути завантажена у систему Moodle до її презентації. Критеріями оцінювання доповіді виступають:

усна презентація доповіді на семінарському занятті. Критерії аналогічні критеріям опитування на групових заняттях (50%);

повнота відповідей на питання поставленні після презентації доповіді (50% оцінки).

6.2.4. Підготовка есе.

Перелік тем есе подано у пункті 4.3.2. Есе необхідно завантажити у систему Moodle. Критеріями оцінювання виступають:

- 1) повнота розкриття теми роботи (50%, 5 балів);
- 2) опора на першоджерела відповідно до теми роботи (30%, 3 балів);
- 3) дотримання вимог до структури роботи та технічного оформлення (20%, 2 бали).

Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації

1. Берегова М. І., Савінова Н. В. Деонтологічна компетентність корекційного педагога в умовах інклюзивного навчання. Молодий вчений. Херсон, 2015. № 2 (17). С. 99-101.
2. Берегова М. І., Савінова Н. В. Культура мовлення як складова деонтологічної культури корекційного педагога у системі інклюзивної освіти. Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). Збірник наукових праць / за ред.. В.М. Синьова, О.В. Гаврилова. Вип. V. В 2-х т., том 1. Кам'янець-Подільський : ПП Медобори-2006, 2015. С. 292-302.
3. Берегова М. І., Савінова Н. В. Підготовка корекційного педагога до роботи в інклюзивному середовищі: інваріантна складова. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови: зб. наук. праць за ред.. В.В. Засенка, А.А. Колупасової. К.: ТОВ «Наша друкарня», 2017. Вип. 13. С. 216-225.
4. Біляковська О. О. Професійна компетентність учителя як складова ефективної педагогічної діяльності. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного

університету. Серія: Педагогіка. С. 229-234. URL: <http://lib.mdpu.org.ua/nvsp/BAK7/7/37.pdf>. (Дата звернення: 22.02.2017).

5. Боряк О. В. Професійна підготовка вчителів-логопедів до роботи з розумово відсталими дітьми молодшого шкільного віку. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2015. № 4. С. 9-17.

6. Вчитель і асистент: ролі і відповідальність. URL: http://www.educationinclusive.com/wp-content/docs/ATATeacher_and_Teachers_Assistants_Roles_and_Responsibilities_UKR.pdf. (Дата звернення: 11.01.2017)

7. Гладуш В. А. Шляхи вдосконалення професійної підготовки логопедів в Україні (1960-ті рр.). Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2014. № 1. С. 56-66.

8. Давиденко Г. В. Інклюзія у вищих навчальних закладах Європейського Союзу : монографія. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 314 с.

9. Давиденко Г. В. Умови впровадження інклюзивного навчання у вищих навчальних закладах Європейського Союзу (психолого-ментальний, організаційний та соціальний аспекти) : навч. посібник. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 102 с.

10. Дятленко Н. М., Софій Н. З., Мартинчук О. В., Найда Ю. М. Асистент вчителя в інклюзивному класі : Навч.-метод. посіб. К. : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 250 с.

11. Включення і рівність. Моніторинг включення стандартів Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю до «Національної стратегії у сфері прав людини» та інших довгострокових рішень в Україні. Звіт громадських об'єднань людей з інвалідністю. ГС ВГО «Національна Асамблея людей з інвалідністю України», 2020.

12. Волгіна О. М. Соціальний супровід людей з інвалідністю на робочому місці : посібник / О. М. Волгіна, О. Л. Іванова ; ПРООН в Україні, Спільна Програма «Сприяння інтеграційній політиці та послугам для людей з інвалідністю в Україні». – К. : Ваіте, 2018. – 36 с.

13. Воронцова Т. В. Вчимося жити разом: посібник для вчителя з розвитку соціальних навичок у курсі «Основи здоров'я» (початкова школа) / Т. В. Воронцова, В. С. Пономаренко та ін. – Київ : Видавництво «Алтон», 2016. – 232 с.

14. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл : посіб. / Т. Бут; пер. з англ. – К. : ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 190 с.

15. Інклюзивна освіта від А до Я: poradnik для педагогів і батьків / уклад. Н. В. Заєркова, А. О. Трейтак. – К., 2016. – 68 с. 7. Колупаєва А. А. Діти з особливими потребами та організація їх навчання : навч.-метод. посіб. / А. А. Колупаєва, Л. О. Савчук. – К. : Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. – 273 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»).

16. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи : монографія / А. А. Колупаєва. – К. : «Самміт-Книга», 2009. – 272 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»).

1.2 Допоміжна література

2. Засенко В.В. Рівний доступ до якісної освіти дітей з особливими потребами / Кроки до демократичної освіти:– 2002. – №1. – С. 34.
3. Колупаєва А.А. До проблеми понятійно-термінологічних визначень у сучасній спеціальній педагогіці // Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб. Випуск 8. – К., 2006. – С. 105-109.
4. Колупаєва А.А. Програма курсу «Основи інклюзивної освіти» для вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра (спеціаліста, магістра педагогічного спрямування). – К.: «А.С.К.», 2012. – 31 с.
5. Канадсько-український проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні», 2011 / www.education-inclusive.com www.ussf.kiev.ua © Колупаєва А.А., 2011
6. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи. Монографія. – К.: САММІТ-книга, 2008.
7. Колупаєва А.А. Савчук Л.О. Діти з особливими потребами та організація їх навчання, – К, 2011.

8. Лупарт, Д., Веббер, Ч. (2002). Шкільна реформа в Канаді: перехід від роздільних систем освіти до інклюзивних шкіл. *Exceptionality Education Canada*, 12 (2), 7-52.

7.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Пошукова система Google Scholar <http://scholar.google.com/>
2. Пошукова система Base <https://www.base-search.net/>
3. Система пошуку наукової інформації у відкритих архівах України (SSM) <https://oai.org.ua/>
4. **www.logoped.in.ua**
5. <http://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/6711/>
6. <https://vseosvita.ua/course>